

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind desfășurarea pe timp de pace a misiunilor și operațiilor militare pe teritoriul statului român

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Prezentul act normativ este inițiat de către Ministerul Apărării Naționale, pentru crearea cadrului juridic care să permită desfășurarea pe timp de pace unor misiuni și operații naționale sau internaționale pe teritoriul statului român.

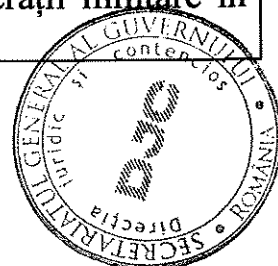
Deteriorarea continuă și accelerată a mediului de securitate internațional și regional, precum și încălcarea unor norme imperative ale dreptului internațional au creat premisele apariției unor situații aflate la limita dintre crearea condițiilor care pot impune declararea unei stări excepționale și necesitatea de a întreprinde anumite măsuri prin care să fie protejată viața, sănătatea, proprietatea, drepturile și libertățile cetățenilor români.

Astfel de situații pot avea o anumită intensitate și întindere, încât pot genera, la nivelul Armatei României, în special, și la nivelul forțelor armate, în general, măsuri de adaptare pentru prevenirea și descurajarea riscurilor și amenințărilor, precum și asigurarea reacției prompte și adecvate la acestea, pe durate limitate în raport cu evoluția situației de criză, însă fără a fi necesară instituirea sau declararea unei stări excepționale, potrivit legislației în materie.

Flexibilitatea, adaptabilitatea, capacitatea de reacție rapidă pe timp de criză sunt principii ale conducerii strategice, care permit anticiparea, planificarea și pregătirea pentru cazurile cele mai nefavorabile în astfel de situații în domeniul apărării.

Transformarea continuă a mediului de securitate internațional și dinamica accentuată de manifestare a riscurilor și amenințărilor generează o serie de provocări la adresa capacității instituționale de a formula răspunsurile adecvate și de a permite punerea în practică a unor măsuri eficiente.

România, ca țară aflată la flancul estic al Alianței Nord-Atlantice și în proximitatea unui conflict în desfășurare, cu implicații și riscuri dinamice semnificative pentru securitatea națională, este parte activă a efortului de identificare și implementare a celor mai bune soluții pentru aplicarea deciziilor specifice luate la nivel aliat, având ca obiectiv descurajarea unei agresiuni, prin prezența și postura colectivă, precum și dacă va fi nevoie, apărarea populației și teritoriului aliat, inclusiv prin desfășurarea de misiuni și operații militare în conformitate cu angajamentele de apărare colectivă.

Până în prezent, legislația națională, începând cu prevederile art. 118 din Constituția României, ce asigură prerogativele pentru organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, precum și diversele aspecte care vizează capacitatea de a acționa a Armatei României, au asigurat un cadru legal corespunzător, deși perfectibil.

Cu toate acestea, legislația națională în vigoare nu cuprinde prevederi care să reglementeze desfășurarea pe timp de pace a unor misiuni și operații militare, pe teritoriul național. Mai mult, există un vid legislativ și în ceea ce privește utilizarea capabilităților forțelor armate străine dislocate în România pentru contracararea prin mijloace noncinetice sau cinetice a unor riscuri și amenințări concrete. Astfel, arhitectura cadrului juridic existent oferă o perspectivă paradoxală, limitativă și restrictivă cu privire la folosirea capabilităților Armatei României pe timp de pace pe teritoriul statului român atunci când nu sunt întrunite condițiile sau nu a fost instituită o stare excepțională (starea de urgență, de asediu, mobilizare sau nu a fost declarată starea de război).

În momentul de față posibilitatea executării de misiuni și operații pe timp de pace pe teritoriul național de către forțele armate române nu este reglementată în mod expres în legislația națională, Legea nr. 291/2007 privind intrarea, staționarea, desfășurarea de operațiuni sau tranzitul forțelor armate străine pe teritoriul României, stabilind cadrul general pentru desfășurarea de operațiuni exclusiv de către forțele armate străine.

În același timp, în Legea nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, este reglementat transferul de autoritate prin care România predă controlul forțelor sale participante într-o misiune sau operație, desfășurată în afara teritoriului național, comandantului/comandamentului care conduce misiunea sau operația respectivă sau/și prin care forțele armate române pot avea sub control unități or subunități ale forțelor armate străine.

Mai mult, Legea nr. 122/2011 privind regimul armelor, dispozitivelor militare și munițiilor deținute de Ministerul Apărării Naționale și de forțele armate străine pe teritoriul României, cu modificările și completările ulterioare, reglementează folosirea armelor, dispozitivelor militare și munițiilor de către forțele armate române pentru instruire, pentru paza obiectivelor militare, pentru protecția unor anumite categorii de persoane (ex. demnitari), pentru paza și protecția forțelor armate străine, precum și pe timpul stării de urgență, de mobilizare sau de război. Pe cale de consecință, în afara situațiilor menționate, în lipsa unei reglementări distincte care să permită desfășurarea de operații pe teritoriul național, forțele armate române nu pot face uz de armele, dispozitivele militare și munițiile deținute.

Pe cale de consecință, având în vedere prevederile actelor normative menționate supra, a fost identificată necesitatea reglementării într-un act normativ distinct a posibilității desfășurării pe timp de pace, pe teritoriul național, a unor misiuni și operații militare de către forțele armate române. În acest context, se impune inclusiv reglementarea transferului de autoritate pentru situațiile în care la respectivele misiuni și operații vor participa și forțe armate aliate sau de coaliție. De la caz la caz, transferul de autoritate poate fi efectuat atât către partea română (în situația în care deține comanda și controlul) cât și către un comandant aliat sau de coaliție (în situația în care ne aflăm în prezența unei misiuni sau operații aliate sau de coaliție în care, potrivit deciziilor comune luate la nivel aliat sau în

cadrul coaliției respective, comanda și controlul sunt deținute de către un comandant dintr-un alt stat aliat sau participant la coaliție).

De asemenea, deciziile luate la nivel aliat, planurile, exercițiile etc., precum și necesitățile operaționale impun existența sau adoptarea în toate statele membre NATO a unui cadru normativ care să permită o mai mare flexibilitate, suplețe și coerență în ceea ce privește transferul de autoritate.

2.2. Descrierea situației actuale

Art.31 din Legea nr. 122/2011 privind regimul armelor, dispozitivelor militare și munițiilor deținute de Ministerul Apărării Naționale și de forțele armate străine pe teritoriul României, cu modificările și completările ulterioare, prevede că, „Pe timpul desfășurării unor operații naționale sau internaționale pe teritoriul statului român, atunci când nu este instituită una dintre stările prevăzute la art. 30, autoritatea militară națională stabilește reguli de angajare în conformitate cu legislația României și, după caz, cu înțelegerile încheiate cu alte armate, în baza tratatelor la care este parte”. În art. 30 din legea sus-menționată se stipulează faptul că „Pe timpul stării de urgență, de asediu, de mobilizare sau de război, pentru exercitarea competențelor prevăzute prin decretul de instituire ori hotărârea/decretul de declarare a acestor stări, autoritatea militară națională stabilește reguli de angajare în conformitate cu Constituția României și legislația care reglementează regimul acestor stări”.

Prezentul proiect de lege își propune crearea cadrului juridic care să permită desfășurarea pe timp de pace a unor misiuni și operații naționale sau internaționale pe teritoriul statului român, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 122/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Desfășurarea misiunilor și operațiilor militare pe teritoriul statului român, atunci când nu este instituită starea de urgență ori starea de asediu sau nu este declarată starea de mobilizare ori starea de război, este concepută a se realiza în cazul iminenței sau existenței unor acțiuni, fapte sau stări de fapt, capacități, strategii, intenții ori planuri ce pot afecta valorile, interesele și obiectivele naționale de securitate și/sau sunt de natură să pună în pericol direct sau indirect securitatea națională, prin afectarea caracterului național, a suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale, a funcționării normale a instituțiilor statului și a unităților administrativ-teritoriale, a vieții și integrității fizice a cetățenilor.

Proiectul de lege conține definiții prin care este circumstanțiată înțelegerea unor termeni și expresii cum ar fi misiuni, operații militare, transfer de autoritate, mesajul privind transferul de autoritate. De asemenea, sunt prevăzute autoritățile competente în ceea ce privește aprobarea inițierii operațiilor militare pe teritoriul statului român, precum și modul în care se realizează conducerea și executarea acestora. Este important de evidențiat faptul că pe durata participării la acest tip de misiuni și operații, personalul forțelor armate poate face uz de armamentul, munițiile și dispozitivele militare din dotare, în conformitate cu legislația României și cu regulile de angajare autorizate. Regulile de angajare trebuie să se fundamenteze pe criterii legale care urmăresc asigurarea deplinei conformități cu prevederile legislației naționale și internaționale în domeniu, pe temeiuri politice care să aibă

în vedere asigurarea cadrului în care misiunile și operațiile militare corespund obiectivelor politico-militare și stării finale dorite și pe baze conceptuale și pragmatice cu caracter militar care să poată asigura premisele necesare desfășurării misiunilor și operațiilor militare, precum și asigurarea protecției forțelor proprii/aliate/de coaliție. Elaborarea regulilor de angajare se impune a fi realizată în concordanță cu principiile și normele dreptului internațional public, ale dreptului internațional umanitar și în conformitate cu prevederile legislației naționale.

Pentru claritatea normei, în ceea ce privește sintagma ”reguli de angajare” menționată în prezentul act normativ, se va utiliza definiția stipulată în Legea nr. 122/2011 privind regimul armelor, dispozitivelor militare și munițiilor deținute de Ministerul Apărării Naționale și de forțele armate străine pe teritoriul României, cu modificările și completările ulterioare.

În sinteză, desfășurarea pe timp de pace a misiunilor și operațiilor militare pe teritoriul statului român implică deteriorarea mediului de securitate internațional sau regional în care există riscuri de securitate la adresa statului român, dar nu sunt întrunite condițiile pentru declararea unei stări excepționale, potrivit legii. De asemenea, prin desfășurarea unor operații naționale sau internaționale pe teritoriul statului român se instituie un răspuns gradual, proporțional și preventiv de apărare, în cazul unei agresiuni armate împotriva unui stat vecin, ocupării prin mijloace militare a acestuia sau a unor părți de teritoriu, instituirii de blocaje sau a oricăror acțiuni care vin în contradicție cu Carta Organizației Națiunilor Unite și cu dreptul internațional.

Aplicarea prevederilor prezentei legi se va realiza cu respectarea drepturilor și liberațiilor individuale, așa cum acestea sunt stipulate în Constituția României. Prin modul în care este elaborat proiectul de lege, nicio dispoziție din acesta nu va putea fi interpretată în sensul creării posibilității atingerii, limitării sau suspendării drepturilor fundamentale ale omului, pe durata desfășurării de operații militare pe teritoriul statului român, atunci când nu este instituită/declarată una dintre stările excepționale, potrivit legii.

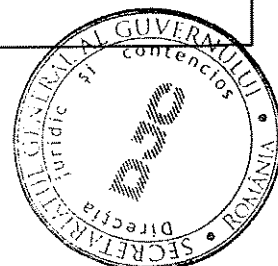
2.3. Schimbări preconizate

Prin adoptarea actului normativ vor fi stabilite măsuri specifice și adaptate riscurilor și amenințărilor generate de degradarea contextului de securitate pentru asigurarea unei reacții ce va permite menținerea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a României, a funcționării normale a instituțiilor statului și a unităților administrativ teritoriale, precum și protejarea vieții și integrității fizice a cetățenilor.

În acest sens, va fi creat cadrul normativ necesar pentru derularea, de către forțele armate române, pe timp de pace, individual, în cadru aliat sau de coaliție, a unor misiuni și operații pe teritoriul statului român.

2.4. Alte informații

Nu au fost identificate.

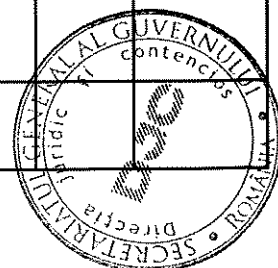

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ Actul normativ nu are impact în acest domeniu.
3.2. Impactul social Prezentul act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului Prezentul act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.4. Impactul macroeconomic Prezentul act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici Prezentul act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat Prezentul act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.5. Impactul asupra mediului de afaceri Prezentul act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.6. Impactul asupra mediului înconjurător Prezentul act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării Prezentul act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile Prezentul act normativ nu are impact în acest domeniu.
3.9. Alte informații: Nu au fost identificate.

Secțiunea a4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
	2024	2025	2026	2027	2028	
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						

(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Aplicarea prevederilor prezentului act normativ, pe timp de pace, se va realiza în limita fondurilor aprobate cu această destinație Ministerului Apărării Naționale prin legile anuale ale bugetului de stat.					
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații: Nu este cazul.						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: Nu este cazul.
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Prezentul act normativ nu transpune legislația comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.
5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE Prezentul act normativ nu transpune legislația comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5.6. Alte informații: Nu au fost identificate.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Nu este cazul.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Nu este cazul.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Nu este cazul.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ: Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 1220/2024.
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării: Consiliul Suprem de Apărare a Țării a emis Hotărârea nr. 233/2024.
- c) Consiliul Economic și Social: Nu este cazul.
- d) Consiliul Concurenței: Nu este cazul.
- e) Curtea de Conturi: Nu este cazul.

6.6. Alte informații:

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea prezentului act normativ

Au fost respectate dispozițiile art. 7 alin. (4) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare.

- a) Proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul Ministerului Apărării Naționale la data de 07.10.2024.
- b) Recomandările scrise s-au putut transmite în termen de 10 zile calendaristice de la publicarea pe site-ul Ministerului Apărării Naționale.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

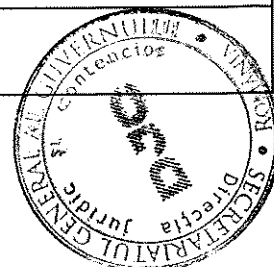
Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Nu este cazul.

8.2. Alte informații:

Nu au fost identificate.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind desfășurarea pe timp de pace a misiunilor și operațiilor militare pe teritoriul statului român, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

